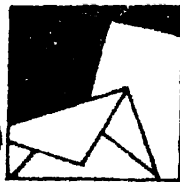

מכתבים למערכת

לכבוד העורך,

כעובד מעבדה הקשור למחקר אימונולוגי ידוע לי שלפחות בשני מקומות בארץ מבצעים בדיקות דם לשם קביעת אבהות. בדיקות אלה אשר באמצעותן מגלים את המבנה הגנטי, שוללות באופן מוחלט אבהותו של פרט מסויים על פרט אחר.

לאותן מעבדות פונים גם זוגות נשואים, ויש מקרים שהוכח שהילד הנבדק אינו הבן של האב החוקי.

האם תוצאה של בדיקת מעבדה קובעת — לפי ההלכה — ממזרות? והאם קיימות הנחיות הלכתיות לעובדי מעבדה מעין זו?

בכבוד רב,

פ. א.

(השם המלא שמור במערכת)

תשובת המערכת

המערכת מקבלת בברכה את האתגר אותו מציג לפניך, פ. א. במכתבו, ואנו מקווים ליחד בע"ה דיון מפורט בחוברת ל"ה לנושא קביעת האבהות, הן מן הצד המדעי, הן מן הצד ההלכתי, והן מן הצד המשפטי.

המערכת תשמח לקבל גם תגובות של קוראי „אסיא“ על מנת לפרסמן במסגרת הדיון.

לכבוד העורך,

בקשר למאמרו של הרב ש"ח הכהן אבינר בחוברת כט—ל שהוא מקיף וברור מאד, תרשה לי הערה ושאלה לכבוד הרב:

א. ערכו של המאמר החשוב הזה היה מוגבר לו כבוד הרב היה מוסיף את מקורות עמדתו בבעיות השונות. זה היה מגדיל את ערך המאמר במידה ניכרת, אולי אפשר עוד לפרסם נספח („אפנדיקס“) למאמר.

ב. התפרסמו ידיעות לפיהן השמן של זרע כותנה מכיל חומר המדכא את פוריות הגבר. בניגוד לעיקור המתמיד הנגרם ע"י גיתוח, העקרות הנובעת מלקיחת החומר הנ"ל היא הפיכה. לעת עתה אין לחוקרים תכשיר תרופתי

בלי תופעות לוואי, ולכן אין עוד תכשיר של מניעת הריון ע"י עיקור הפיך של הגבר, אבל כנראה יימצא תכשיר כזה בעתיד הלא־רחוק.
האם כבוד הרב היה מוכן לכתוב על הענין בשלב זה?

בברכה,
פרופ' ל. וישליצקי
ירושלים

תשובת הרב אבינר

אני מבקש את סליחת כבודו שלא השבתי מיד למכתבו, וזה משום הטרדות השונות.

א. בענין נספח עם מקורות — אמנם המקורות השונים אינם רשומים כנספח בסוף המאמר, אבל הם מופיעים בסוגריים אגב העיגולים המצוטטים.
ב. בענין גרימת עקרות זמנית לגבר — התייחסתי לכך בחוברת „אסיא“ כט—ל (עמ' 9 למטה), ואין בכוחי להוסיף על כך.

בכבוד רב,
שלמה אבינר

הוספת העורך (לשאלת גרימת עקרות זמנית לגבר)

ראה שו"ת מנחת יצחק, ח"ה, סי' י"ג שאוסר, ומקורו בדרכי משה אהע"ז סי' ה', סק"ד.

וכן בשו"ת שרגא המאיר, ח"ג, י"ס ס"ז שאוסר מטעם אחר.
תקציר דבריהם הובא בנועם כרך כ"ג, עמ' רל"א בשער הלכה. ודברי המנחת יצחק הובאו גם בספר אסיא, כרך ב', עמ' 40.

לכבוד העורך,

ברכת עציון וירושלים,

קקורא קבוע של „אסיא“ מברך אני מקרב לב על כניסתך לעריכת הבטאון החשוב. רוח של חידוש ניכרת היטב בחוברת הראשונה שיצאה מתחת ידך ונחזק את ידיך להמשך פורה ומפרה.

נהייתי מקבוצת המאמרים סביב מדיחום הגבישי. למען האמת כמעט כל הנקודות שהועלו במאמר המקיף של הרב פאלק העלתי בקונטרסי „כתב סתר בשבת“ שפורסם לפני 12 שנים. אמנם יש לי השגות על חלק מדבריו ובמיוחד על חשש הצביעה שבדבר, ואולי נתפנה להעלותן ע"ג הכתב.

מוכרחני לציין כי המאמר המדעי המסביר את הפעולה הפיסיקלית מענין ובהיר אך שוב מוכח, לדעתי, כי בעצם אין כל גפ"מ הלכתית לתהליכים מדעיים פנימיים והכל נדון לפי ראות עינינו, בגישה אלמנטרית של עיני אדם רגיל. יש לי תפישה שלמה הממעטת בחשיבות ההגדרות המדעיות ותהליכי המיקרו מנקודת מבט הלכתית.

הרב ישראל רוזן
מרכז "צמת"
אלון שבות
גוש עציון

תשובת העורך

תודה על הברכות והאיחולים.

לענין העקרון הקובע „שאינ גפ"מ הלכתית למהותם של תהליכים מדעיים פנימיים אלא שהכל נדון לפי ראות עינינו" — עקרונית זו גם דעתו של הרב פאלק כפי שביארה בתשובתו הנדפסת בגליון זה (עמ' 24), ואף אני שותף לדעה כי במקרים רבים אכן אין גפ"מ למהותם של התהליכים הפיזיקליים. לעומת זאת נראה שיש צורך להכיר במדוייק את מהותם של התהליכים כדי שאפשר יהיה לקבל את ההכרעה שאין גפ"מ הלכתית.

גוסף על כך, אין ספק שגם הרב רוזן שליט"א לא התכוון „שהכל נדון לפי ראות עינינו בגישה אלמנטרית של עיני אדם רגיל", שכן תוצאה מידית של הנחה זו כלשונה תהיה בין השאר איסור השימוש בשבת במפסקי גרמא מכל סוג שהוא, אם מבחינה היצונית („לעיני אדם רגיל"!) צורתו ופעולתו שוה למפסקי פעולה רגילים. וכאן מקובלת דעתם של הפוסקים שקבעו שיש גפ"מ בין השימוש במפסקי גרמא לשימוש במפסקים רגילים. (ראה למשל „תורה ומדע", כרך ט', חוב' א', המאמרים בנושא השבתפון, עמ' 9—16, 29—32, ובמראי המקומות שם.) ברור אם כן שיש חשיבות הלכתית להבנת התהליכים הפיזיקליים והכימיים ברמת מיקרו וברמת מיקרו כדי שאפשר יהיה להגדיר בבירור מתי כלל זה קיים ואין גפ"מ, ומתי ההבחנה של מהות התהליך תשגה את פסק ההלכה.